

3. О. І. Барановський . Економічні злочини // Енциклопедія Сучасної України: електронна версія [онлайн] / гол. редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін.; НАН України, НТШ. Київ: Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2009. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=18798 (дата перегляду: 10.06.2022)

4. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон від 21.12.2017 № 2258-VIII. База даних «Законодавство України»/ ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 10.06.2022).

Вакуленко А.Е.

ад'юнкт

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

МЕТОДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ СПРИЯННЯ ГРОМАДЯН ОПЕРАТИВНИМ ПІДРОЗДІЛАМ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ПРОТИДІЇ КРИМІНАЛЬНИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

Відсутність комплексної розробленості теоретичних та правових засад сприяння громадян оперативним підрозділам Національної поліції України під час протидії кримінальним правопорушенням, що відповідали би сучасним вимогам теорії та практики протидії злочинності, а також недосконалість правового регулювання сприяння громадян оперативним підрозділам спонукає до дослідження цих проблем.

Слід зазначити, що результати наукової та практичної діяльності людей залежать не лише від того, хто діє (суб'єкт) або на що спрямована пізнавальна діяльність (об'єкт), або що конкретно досліджується (предмет), а й від того, за допомогою якого методологічного інструментарію здійснюється сам пізнавальний процес [1, с. 49]. Тому визначення інструментарію, за допомогою якого буде здійснюватися дослідження зазначених проблем, є надзвичайно актуальним питанням сьогодення.

Проведення будь-якого наукового дослідження вимагає застосування усього арсеналу інструментів, які розроблені методологією відповідної науки, та дає змогу досліднику отримати достатній рівень знань про досліджувану проблематику, запропонувати власні висновки та пропозиції і досягти поставленої мети дослідження.

О.В. Кириченко, дослідивши точки зору вітчизняних та зарубіжних науковців щодо змісту методології науки, визначив, що методологія юридичної науки являє собою складне і багатопланове утворення, яким охоплюються: 1) проблеми структури наукового знання взагалі і наукових правових теорій особливо; 2) закони виникнення, функціонування і зміни

наукових правових теорій; 3) понятійно-категорійний апарат; 4) система методів юридичної науки (методики і процедури дослідницької діяльності) [2, с. 423].

Будь-яка наука користується конкретними методами пізнання, які складаються з чотирьох основних частин: 1) методи, що безпосередньо впливають із філософського діалектичного методу як загального методу пізнання; 2) загальнонаукові методи, якими користується будь-яка наука, вони є складовою і продуктом розвитком теорії наукового пізнання; 3) методи інших наук, що використовуються однією наукою при пізнанні у своїх цілях об'єктів, які належать до предмета інших наук, але частково, у певному ракурсі є предметом пізнання й цієї науки; 4) методи певної науки, які є результатом і частиною розвитку її власної теорії (теорій) [3, с. 99].

Під час наукових досліджень того чи іншого предмета комплексно використовуються різні методи, що передбачає визначення їх послідовності та сполучення. Іноді один метод складає передумови для використання іншого методу, таким чином, складається ціла система послідовних цілеспрямованих дій. Усвідомлення сутності кожного окремого методу дослідження і правил його використання дозволить нам застосувати конкретні методи пізнання на кожному конкретному етапі дослідження, обробити вихідні матеріали певним чином та отримати нові знання за допомогою застосування певної методики дослідження [4, с. 25].

Для досягнення об'єктивності результатів дослідження сприяння громадян оперативним підрозділам Національної поліції України під час протидії кримінальним правопорушенням необхідно застосовувати такі основні методи пізнання, як:

1) діалектичний метод, що дозволить визначити динаміку суспільних взаємовідносин, які виникають під час сприяння громадян оперативним підрозділам Національної поліції України щодо протидії кримінальним правопорушенням, а також встановити роль громадян під час реалізації оперативними підрозділами Національної поліції України завдань щодо протидії кримінальним правопорушенням;

2) формально-логічний метод, який дозволить здійснити аналіз структури об'єкта, що вивчається (аналіз); розкрити зміст понять, що складають предмет дослідження, та сформулювати проміжні і загальні висновки (синтез); виявити ключові характеристики феномена наукового поняття «сприяння громадян оперативним підрозділам» (абстрагування); обґрунтувати запропоновані дефініції і висновки; здійснити систематизацію та класифікацію наукових понять (індукція та дедукція);

3) системно-структурний метод, який надасть можливість визначити місце сприяння громадян оперативним підрозділам Національної поліції України під час протидії кримінальним правопорушенням в системі використання Національною поліцією громадськості під час протидії злочинності, а також проаналізувати форми та види сприяння громадян

оперативним підрозділам Національної поліції під час протидії кримінальним правопорушенням, їх співвідношення;

4) логіко-семантичний метод, який слід застосовувати для розробки категоріально-понятійного апарату сприяння громадян оперативним підрозділам Національної поліції України під час протидії кримінальним правопорушенням;

5) спеціально-юридичний метод, який надасть можливість з'ясувати стан правового регулювання сприяння громадян оперативним підрозділам Національної поліції України під час протидії кримінальним правопорушенням;

6) порівняльно-правовий (компаративістський) метод, що дозволить здійснити порівняння положень кримінального процесуального та оперативно-розшукового законодавства України з відповідними положеннями законодавства зарубіжних країн з метою виявлення основних проблем недосконалості нормативно-правових актів щодо регламентації сприяння громадян оперативним підрозділам Національної поліції України під час протидії кримінальним правопорушенням;

7) соціологічний метод для проведення опитування працівників підрозділів кримінальної поліції з зазначеної проблематики;

8) метод контент-аналізу, що дозволить здійснити вивчення та аналіз аналітичних матеріалів і справ оперативного обліку оперативних підрозділів Національної поліції, а також матеріалів кримінальних проваджень.

На наш погляд, зазначені загальнонаукові та спеціально-юридичні методи складають певну систему методів, що являє собою методологію дослідження сприяння громадян оперативним підрозділам Національної поліції України під час протидії кримінальним правопорушенням, та є найоптимальнішими для цього дослідження.

Список використаної літератури:

1. Скакун О. Ф. Принципи в методологічному інструментарії загального порівняльного правознавства. *Право України*. 2013. № 3-4. С. 49-60.

2. Кириченко О. В. Методологічні підходи дослідження проблем оперативно-розшукової протидії злочинам проти громадської безпеки. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2013. № 3. С. 421-427.

3. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика: У 3 кн. Кн.1 : Теоретичні засади та історія української кримінологічної науки. Київ : Видавничий Дім "Ін Юре", 2007. 424 с.

4. Кириченко О. В. Оперативно-розшукова протидія злочинам проти громадської безпеки кримінальною поліцією: проблема теорії та практики : монограф. Дніпропетровськ : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 428 с.